

Beschermingsplan Akkerplanten

Groot spiegelklokje (*Legousia speculum-veneris*)

Beschrijving

Groot spiegelklokje is een lage, vaak vanaf de voet vertakte zomerbloeier, die 10-30 cm hoog wordt. De plant zit in de bloeitijd vol met grote donkerpaarse bloemen. De soort bloeit van juni tot augustus. De kieming vindt meestal voor de winter plaats.

Groeiplaats

Groot spiegelklokje is een soort van wintergraanakkers op kalkrijke grond. Het groeit op vochthoudende, voedselrijke zandige klei, löss en krijtverweringsgrond. In het riviereengebied staat het op de zandige stroomruggronden. Het komt voor samen met algemene soorten als klaprozen en Vierzadige wikke, maar ook met zeldzame soorten als Ruw parelzaad en Kleine wolfsmelk. Buiten graanakkers is het af en toe te vinden op open plekken in de grasmat van weg- en dijkbermen, vooral langs de IJssel. De vaak kussenvormig uitdijende planten ondervinden er weinig hinder van als ze af en toe door grote landbouwwerktuigen worden overreden.

Verspreiding in Nederland

In de eerste helft van de twintigste eeuw was Groot spiegelklokje nog vrij algemeen in Limburg, het riviereengebied en plaatselijk in Zeeland en Zuid-Holland. Tegenwoordig komt het vrijwel alleen nog voor in Zuid-Limburg en langs de IJssel. De achteruitgang van de soort is niet zo groot als van andere soorten waar ze vroeger mee voorkwam als Naaldenkervel, Akkerboterbloem, Wilde weit, Wilde ridderspoor en Tengere veldmuur. Toch is het aantal uurhokken waar de soort voorkwam,

Saxifraga/Jan Buys

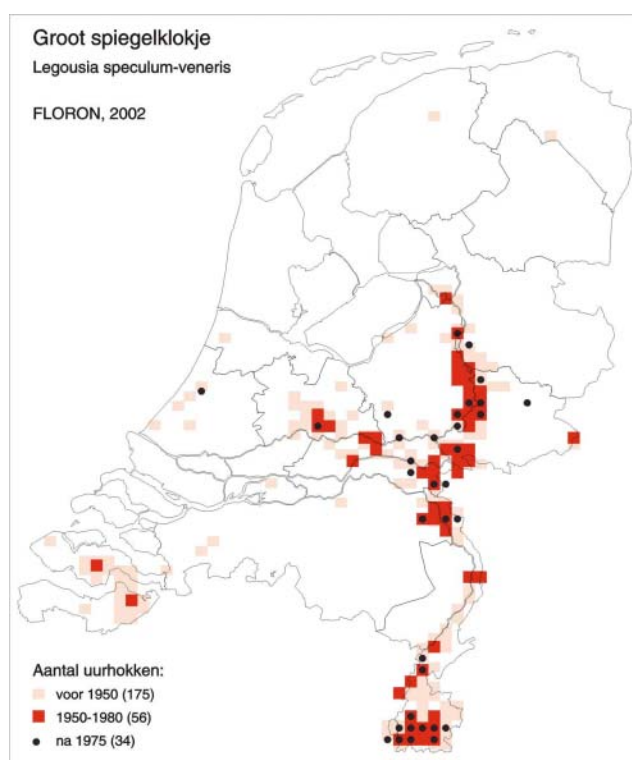
met driekwart afgenomen. Vóór 1950 is het in 175 uurhokken (5x5 km) gevonden, na 1975 nog maar in 33. Binnen die uurhokken is het ook veel zeldzamer geworden, op kilometerhokniveau is de achteruitgang meer dan 90%.

Bedreigingen

Hoewel de chemische onkruidbestrijding een belangrijke reden is voor haar achteruitgang, was Groot spiegelklokje ook voor die tijd al op zijn retour. De steeds dichtere stand van het gewas en het snelle omwerken van de stoppels na de oogst verhinderen dat Groot spiegelklokje goed tot ontwikkeling kan komen. Door de hoge bemestingsdruk is de soort ook niet opgewassen tegen meer concurrentiekrachtige onkruiden.

Beschermingsmaatregelen

Een extensievere landbouwpraktijk is voorwaarde voor het behoud van Groot spiegelklokje. Met name een minder dichte stand van het gewas en het minder snel omwerken van de stoppels na de oogst vergroten de mogelijkheden voor Groot Spiegelklokje. Ook chemische onkruidbestrijding moet worden gestaakt. Om verzuring te voorkomen blijft een lichte bemesting nodig. Buiten akkerreservaten zijn deze maatregelen met name mogelijk langs perceelsranden.

Beschermingsplan Akkerplanten

Groot spiegelklokje (*Legousia speculum-veneris*)

Waarom zijn soortbeschermingsplannen nodig?

Sommige planten en dieren kunnen in ons land alleen overleven als we onze uiterste best daarvoor doen, door zoveel mogelijk maatregelen te treffen om de soort te behouden.

Daarvoor zijn soortbeschermingsplannen opgesteld. Hierin staat wat er nodig is om de soort in Nederland te laten voortbestaan.

Omdat veel van de soorten niet zo bekend zijn, is voor elke soort een "factsheet" gemaakt, met daarop een samenvatting van de belangrijkste informatie. Naast een beschrijving van de soort, met een foto, is op een kaartje aangegeven waar de soort nog voorkomt. Ook is aangegeven wat de grootste bedreigingen zijn en, misschien nog wel belangrijker, wat de mogelijke oplossingen hiervoor zijn.

De factsheets zijn gemaakt in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ze zijn bedoeld voor iedereen die beroepsmatig te maken heeft met de soorten, maar ook voor andere geïnteresseerden.

Meer weten?

Voor meer informatie over dit en andere soortbeschermingsplannen:

Website Soortbescherming

www.soortbescherming.nl

e-mail: info@soortbescherming.nl

Voor informatie over wilde planten in Nederland:

FLORON

www.floron.nl

Om het Beschermingsplan Akkerplanten te bestellen:

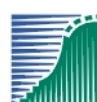
Expertisecentrum van het ministerie van LNV

Postbus 482

6710 BL Ede

tel. 0318-822500

DLV Groen & Ruimte
Projecten met draagvlak

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit